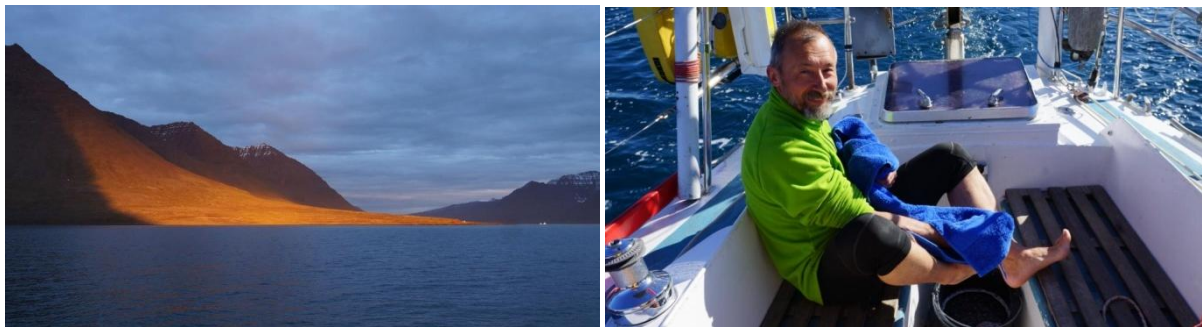
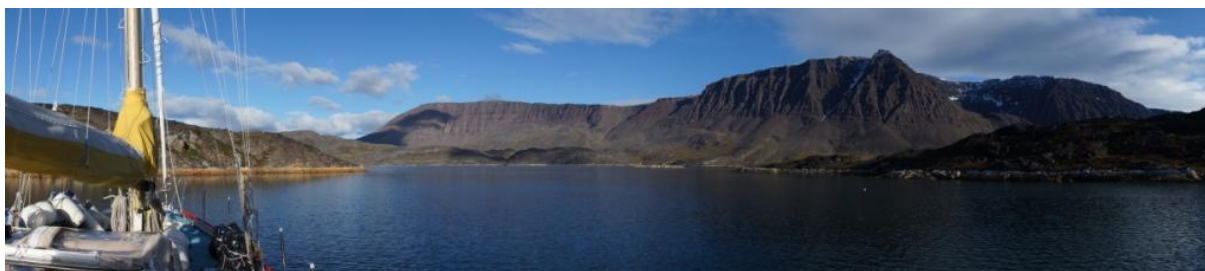

Miután nem sikerült Illulissatba behajóznunk, és az észak felé vezető utat is elzárta a jég, így jutottunk el a Disco Island déli csücskén fekvő Godhavn városkájába. A hajdan szép napokat megélt település a bálnavadászat hanyatlásával és azzal, hogy 1950 után megszűnt az észak-grönlandi fővárosi státusza, folyamatos sorvadásnak indult. Ezzel együtt mi azért egy kicsit többre számítottunk. Kettőt aludtunk egy halászhajó oldalához kötve, majd 2013. augusztus 26-án elindultunk a Disco Island nyugati oldalán észak felé. Az öböl bejáratát még mindig őrizték az impozáns jéghegyek, s nem sokkal indulásunkat követően feltűntek a bálna kifújások is. A vízpermetek alakjából láttuk, hogy különböző félék lehetnek. Az egyik csoport kék bálna volt, a másikat csak találgattuk. Közelebbi ismerkedésre nem került sor, ők már valószínűleg tudták, nem jelent jót számukra az ember közelsége.

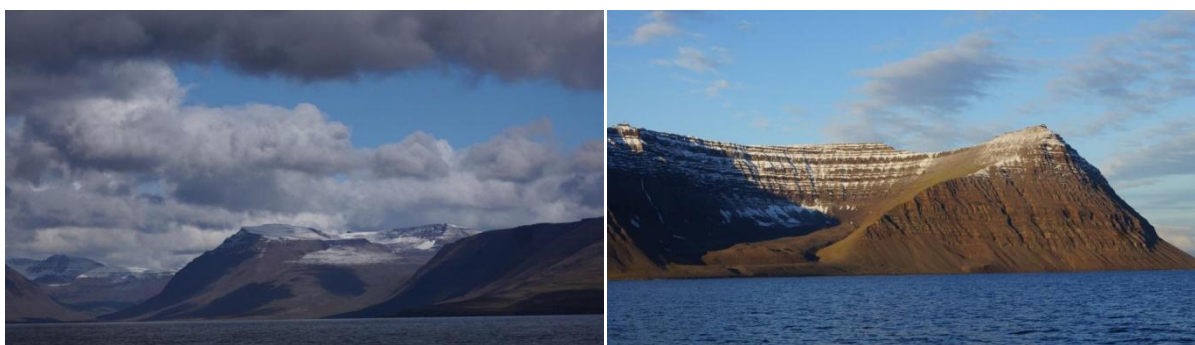
Ezen a napon a sziget nyugati oldalán található három fjordból az elsőbe hajóztunk be, melyet „Disco fjord” néven jelöl a térkép. Behajóztunk a fjord egyik mellékágának a legmélyére, ahol egy nagyon szép kis kerekded, „Arsuk Bay” névre keresztelt öbölben vetettünk horgonyt. Csodás környezet, gyönyörű naplemente.

Este megnéztünk egy filmet, s persze lefekvés előtt még egyszer körülnéztünk, hogyan áll a hajó. Idén ez volt az első alkalom, hogy északi fényt is láttunk. Csengée az érdem, Ő vette észre, s az után mindannyian bámultuk az égi fényjátékot.

Másnap nem indultunk túl korán, s nem is jutottunk nagyon messzire. A középső, „Mellem fjord”-ba hajóztunk be, annak is a belső felébe, ahol ugyan az elnagyolt hajózási térkép már semmit nem jelöl, de a sziget turista térképe szerint ott is van egy horgonyzóhely. Patak vagy folyó torkolat egy kis öbölben.

Bár még távol voltunk, de ahogy közeledtünk és még negyven méter körüli vízmélységeken hajóztunk, az öbölben meg a parton láttunk néhány nagyon nem szimpatikus sziklát. Azok azonban még messze voltak. A vízmélység csökkent valamelyest, de továbbra is több mint húsz méter volt... azután 17 majd hirtelen 12 (itt már hátramenetbe váltottam) és másodperceken belül 8... teljes gázzal hátramenet..4... ..2,5... majd egy kis bólintással jelezte a hajó, hogy elértük a feneket. Bár a part még marha messze volt, a mélységmérőnk itt csak másfél métert mutatott. A merülésünk 1,7-1,8 méter. Mindeközben teljes fordulattal próbáltunk megállni, illetve hátrafelé kijönni az iszapból. Köszönhetően annak, hogy már nem lehetett sok lendületünk, nem ragadtunk bele túlzottan az iszapba, és a hajó lassan megindult hátrafelé. Rövidesen csak egy jókora barna folt jelezte a tenger felszínén, hogy hol is történt az eset. Nem volt egyszerű a helyzetünk. Az még csak hagyján, ha húsz méteres vízben kell horgonyoznunk, de akkor ugye nagy lesz a fordulási sugár. A tengerfenék pedig mint tapasztaltuk: meredeken, ripsz-ropsz emelkedik. Óvatosan köröztünk egy kicsit, majd horgonyt dobtunk, igaz lelkünk nem volt nyugodt. A fjordba befelé fújt a szél és az öböl szél alatti oldalán meglepően hangosan morajlott a tenger. Ennek okát nem tudtuk, mert olyan nagy hullámozást nem fedeztünk fel. Nyugtalanul feküdtünk le. Esett az eső. A szél nem soká megfordult, de a horgonyunk errefelé is gyorsan megtartott bennünket. Bár valamelyest forgolódtunk, a vízmélység nem csökkent 4 méter alá. A megerősödő szél - s talán az árapály - meglepően erős sodrással kisebb jegeket sodort magával. Ezeknek korábban nyomát sem láttuk, de ebből megértettem mi volt a morajlás oka. Amikor az elsőt felfedeztem még kétkedtem, ám nem soká egyre több törmelék úszott a hajónk felé, köztük egy olyan három-négy méteres darab is. Bár akkorra már rég felöltöztem, de még visszaléptem az ajtóból csizmát húzni és ez hiba volt. Nem mértem fel jól, hogy milyen erős a sodrás

és az a felszín fölött három méteres darab jég ripsz-ropsz odaért a hajónk oldalához, nagy csikorgást eredményezve. Erre jött Csenge álomból felébredt ÁÁÁÁÁÁÁÁÁÁ kiáltása és még valami cifraság. Mint Cse később elmesélte, hallotta, hogy felerősödött a szél, pörög a szélgenerátor, csattognak a kötelek és végig azt álmodta, hogy biztos elsodródunk és zátonyra futunk. No, és erre tessék.... Persze ez a hang valóban elég rémisztő volt a vashajó oldalán, így Kristófon kívül mindenki felébredt és ugrott öltözni, de erre már nem volt szükség. A hang ugyan amolyan „álomban se jöjjön elő” típusú volt, de a jég nem tett kárt a hajóban. Az éjszaka hátralévő részében már nem volt új esemény, de azért elég korán és meglehetősen fáradtan ébredtünk fel. A korai indulás szerencsés volt, mert így jól haladtunk és előbb elhagytuk a Disco sziget, majd a tőle északabbra lévő Hareren sziget partjait. Mai célunkat, a Nugsuaq nevű, már elhagyott település mellett lévő kis öblöt estefelé értük el. Ez már a szárazföld kiszögellése, és meglehetősen sok jéghegy várakozik a fok körül. Nem tudni, ezek északról vagy délről sodródnak-e ide, de talán a zátonyok miatt itt elácsorognak egy darabig. Bár csábító lett volna csónakkal kimenni a partra és megnézni a 13. századból itt maradt, sziklákból rakott kápolnát, de mégsem voltunk elég lelkesek.

2013. augusztus 29-én ismét korán indultunk és jó délnyugati majd nyugati széllel vitorláztunk Uummannaq szigete és városkája felé. Nagyon szép hátszeles menet volt, így késő délutánra beértünk Uummannaq valóban egyszerű kikötőjébe. Az egyébként keletről nyitott öblöt egy kisebb sziget „védi” (hahaha) a tenger felől, s a hajók elől-hátul kikötve állnak. A fjordban a szél nyugati vagy

keleti lehet. Még szerencse, hogy keleti szél esetére van egy másik öböl (csak öböl) a sziget túlsó oldalán.

A kikötőben helyet találni nem egyszerű, de mi szerencsére oda tudtunk kötni egy nagy, és eredetileg zöld színre festett vastestű vitorlás mellé. Ők egy nagyon rövidke móló mellett álldogáltak egy nagyobb jégtömb társaságában. Itt teljesen nemzetközivé vált a társaság, mivel itt a Dániához tartozó inuit lakosságú Grönlandon a mi angol lobogójú, magyar legénységű hajónk összetalálkozott a francia srác által vezetett, francia és angol legénységű illetve leánységű, eredetileg kanadai hajóval.

Gyors tapasztalatcsere, s a srácok elmondták, hogy ők gleccserkutatók, és nemrég egészen fenn jártak méréseket végezni a gleccsernél. Mondjuk ez a hajójukról azon nyomban látszott, mert annak vízvonala körüli részén már alapozó festék sem volt, még foltokban sem. Azt is megtudtuk, hogy ők egy

hete várnak a szél megfordulására, s mivel az most változik, így ők a következő hajnalon 4 és 5 óra között innen elhajóznak. Ebből már tudtuk, hogy ma sem lesz nyugalmas éjszakánk. Mi úgy terveztük, itt maradunk 2-3 napot. Javasolták, ha fordul a szél, menjünk át a sziget túloldalán lévő öbölbe. Még délután felfedeztük a városkát, megbeszéltük Kristóf másnapi óvodai látogatását, felkutattuk a tusolási lehetőséget. Ez utóbbi során összeakadtunk egy végtelenül tök részeg inuit öregasszonnyal akinek állnia sem volt egyszerű, ám rettentő segítőkész volt. Amikor azt mondta megmutatja a bejáratot, és elindult lefelé egy nyaktörően meredek, kis belépőjű és a nálunk használatosnál legalább kétszer-háromszor meredekebb szikla lépcsőn akkor komolyan megrémültünk, hogy rögvést a nyakát törí. A járni is alig képes néni azonban olyan ügyesen szaladt lefelé az irdatlan meredek lépcsőn abban a vacak túlméretes strandpapucsban, hogy azon teljesen elámultunk, majd mi is követtük és lekecmeregtünk a lépcsőn.

A hajnali hajó átkötés után, szép napsütés simogatta a lelkünket, a tengert pedig egy nagyon enyhe, ám délnyugati szellő. Kristófit elvittük a megígért ovis programra, majd megbeszéltük a tusolás lehetőségét és menetrendjét.

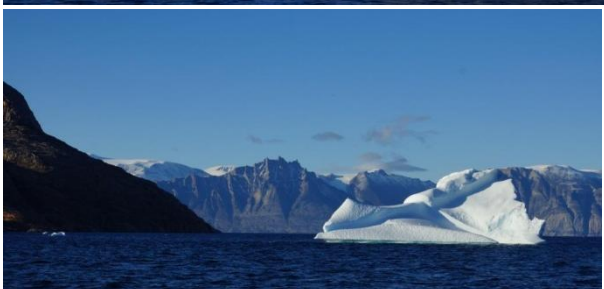
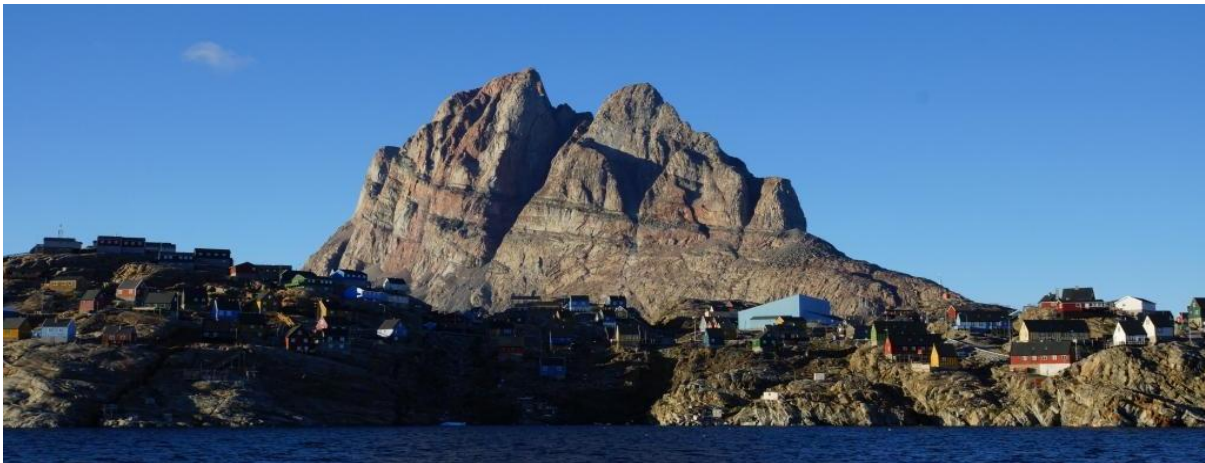

Miközben Kristófra felügyeltem az ovi kerítése mellett, néha le lekukkantottam a hajóhoz a kikötőbe. A szél ereje nem változott, továbbra is inkább csak szellő volt, ám az iránya délkeletire fordult. Ettől azonban olyan himbálózás alakult ki a piciny móló mellett, ami semmi jót nem ígért. Ráadásul megindultak a kikötőbe a jegek is, s ez így már soknak tűnt. Innen kezdve egyikünknek mindig a hajónál kellett maradnia, hol eltartani a hajót, hol csáklával ellökdösni a jegeket. Azért a tusolás fenséges érzését mindannyian megtapasztalhattuk és jó adag ruhát is sikerült közben kimosnunk.

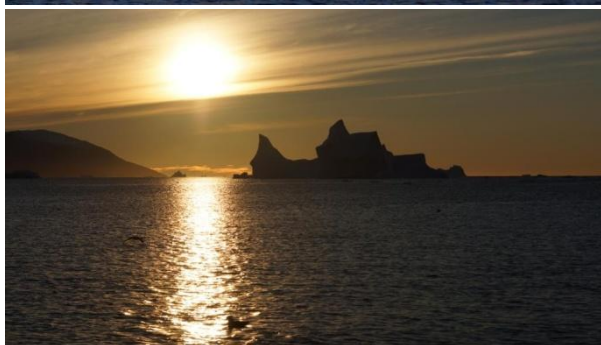
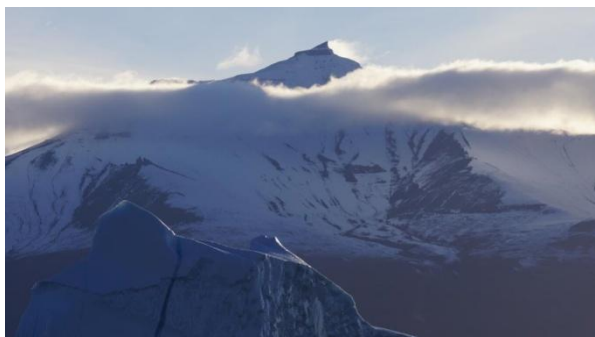
Egy vitorlás hajó megérkezése természetesen mindig látványosság és sokan eljöttek bennünket megnézni. Az egyik nézelődő fiatal párral a menetrendszerinti: „Where do you come from ?” kérdés után hosszabban elbeszélgettem. Dániából költöztek egy éve és a fő motiváció náluk is a munkalehetőség volt. A srác tanár a helyi iskolában, s közvetlen az egyetem után települtek ki

Grönlandra. A babakocsiban szunyókáló gyermekük 1 hónappal ezelőtt született. Sok minden érdekeset megtudtam tőlük. A tél októberben kezdődik, s az után minden havas, áprilisig. A november és december sötét és depressziós hónapok. Olyankor a szigetlakók be vannak zárva, ugyanis hajózni már nem, a jégen közlekedni pedig még nem lehet egészen januárig. Januárra azonban általában befagy a tenger és akár autóval, motoros szánnal is lehet rajta közlekedni. A tenger befagyásának van még egy jótékony hatása, történetesen az, hogy olyankor minden fehér és ettől világos van, hiába áll alacsonyan a napkorong. A bezártság megszűnése és a világosság pedig megszünteti a depressziót. Persze ugye az sem véletlen, hogy a legtöbb gyerek így július-augusztus idején születik. Mint az övék is. Elmesélte azt is, hogy az elmúlt esztendő nagyon szerencsétlenül alakult a szánhúzó kutyák szempontjából. Ugyanis ezen a télen nem szilárdult meg a jég (vagy csak későn) és az emberek így nem tudtak kimenni a jégre halászni. Ebből pedig az következett, hogy a kutyáknak nem volt enivalójuk, pontosabban drága pénzért kellett volna zsákos kutyakaját vásárolni a boltban. Egy szó mint száz, sokan megváltak a kutyáiktól, így kutya állomány jelentősen csökkent. Arról, hogy ez miként történt nem mesélt konkrétan, de egy könyvben azt olvastam, a történetet nem pazarolják ilyen esetekben. Eddig még nem gondoltunk bele, hogy a felmelegedés ilyen hirtelen és tragikus hatással lehet a kutyákra. Persze azt tudni kell, hogy ők munka kutyák nem pedig házi kedvencek.

A kikötő az bizony nem túl védett, erősítette meg azt, amit magunk is érzékelünk. A közelmúltban történt meg az alábbi eset: a kikötő öble előtt mindig sok a jéghegy, ezek a közeli gleccserből törnek le és sodorja őket tova a szél és az áramlás. Nemrég egy igen nagy jéghegy érkezett a fjordból. Bár ez sem egyedi eset, ám most a gravitáció és a sors úgy alakította a helyzetet, hogy ez a hatalmas tömb pont a kikötővel szemközt keressen új egyensúlyi helyzetet és forduljon át. A következmény egy cunami szerű óriáshullám lett, amelyik beszáguldott a kikötőbe, ott három hajót elsüllyesztett és persze többet megrongált. A hullám természetesen kifutott a partra is és a tenger az aszfalt úton hömpölygött. Mi már ezt a történetet megelőzően úgy döntöttünk, hogy délután vagy este elhagyjuk a kikötőt, és lehorgonyozunk a sziget túloldalán lévő öbölben.

Így is tettünk s meglepve láttuk, hogy annak a hullámszásnak amelyik annyira táncoltatta a hajónkat a kikötőben, nyoma sincs odakinn a tengeren. A túloldali öblöt jól védik a meredek sziklafalak a keleti szélről s este gyönyörű naplementével kényeztetett bennünket a természet.

Jól döntöttünk. Másnapra megerősödött a keleti szél, és ebben az öbölben ennek nem volt kellemetlen hatása. Vízre tettük a csónakot, és meglátogattuk a Mikulás házát. Ummannaq szigetének ugyanis ez az egyik fő nevezetessége. Dániában készült egy 24 részes játékfilm, amelyet mindig karácsony előtt vetítenek. A film szerint ebben a házikóban lakik a Mikulás. Azóta sokan látogatnak el ide, gyerekek és felnőttek egyaránt. Mi is nagyon kíváncsiak voltunk.

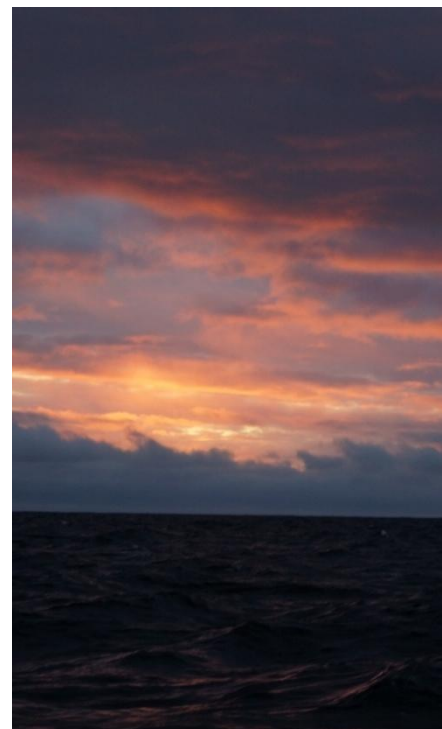
A Mikulás házának felfedezése után áttevünk az öblöt részben határoló kis szigetecskére. Ha a kikötői beszélgetőtársunk nem mesél erről, bizony sosem szálltunk volna itt partra. Így azonban már tudtuk, hogy a bálnavadászok korábban ezen a szigeten vontatták partra a zsákmányt, amit itt daraboltak fel. A megtalált csontok és húscafatok tanúsága szerint ez még a közeli időkben is így történhetett. Megdöbbentő volt szembesülni a hatalmas csontokkal, a rothadó hússal és a dögszaggal.

Mivel az előző nap szívességből rövid időre beengedtek a kikötői kávézó wifi hálózatára, így volt némi képünk az időjárás várható alakulásáról. Ugyan az ilyen előrejelzéseknek van némi bizonytalansága, de azt láttuk belőle, hogy vagy most elindulunk és egy huszáros rohammal visszahajózunk Godhavnba, vagy egy hétre biztosan itt ragadunk a közeledő és erős déli szelek miatt. Grönlandnak ez a része a vad, meredek sziklafalakkal, a tengerből kiemelkedő hegyek és a sok jéghegy miatt nagyon impozáns, ezért szívesen megnéztünk volna legalább még egy öblöt. Azonban ki tudja, mit hoz az időjárás itt a 71. szélességi körön, hisz holnap már szeptember kezdődik. A visszaindulás mellett döntöttünk, méghozzá már aznap délután, és erőltetett menetben. Ekkor szombat volt, s tudtuk, hétfő estig mindenképp jól védett helyre kell érnünk, mert az előrejelzés szerint kedd hajnalra ér ide a nagy szél. Az út első fele adott, de a Disco sziget előtt még választhatunk, hogy merről kerüljük.

A délután eleinte jó hátszéllel segítette az utunkat, majd csendes fuvallattá szelődött, végül éjszaka elállt teljesen. Megvallom így könnyebb is volt, mert a félsziget végénél még mindig ott várakoztak a zátonyokon fennakadt vagy még sodródó jéghegyek. Tiszta csillagos éjszaka volt, északi fénnel. Sajnos a fényjátékokra csak kevéssé tudtam figyelni, mert jobbára az előttünk lévő vízfelületet kémleltem távcsővel, hogy a kisebb jégtörmelékeket időben észrevehessem. Éjjel ez nem is olyan egyszerű. Nem tudom, hogy az éjszakának volt-e hozzá köze, de a jéghegyek most olyan roppanásokat hallattak, amelyeket nappal nem vagy ritkábban illetve kevésbé hallani. Az egyik közelünkben lévő jéghegy olyat dörrent amitől a szívem rögtön a torkomba ugrott. Egy filmbeli jelenet jutott az eszembe, ahol azt kérdezik: No mi van? Elöntött a sárga? ... Hát kis híján.

Reggelre a szél is megérkezett, megcáfolva a meteorológia által számolt szélcsendet. A szél természetesen déli irányú volt, tehát nekünk pont szembe fújt. Még este megbeszéltük, hogy inkább a Disco sziget keleti oldalán lévő csatornában hajózunk lefelé, Illuliat felé. Most állítólag szabad az út, a jég széteszlott. Biztos, ami biztos alapon reggel VHF-en felhívtuk az Asiaat rádiót egy időjárás előrejelzésért. Szerintük is a keleti oldalt érdemes választani, ott nem lesz erős szél, ellentétben a nyugati oldal szeleivel. Így a következő hat órában a „vaigat”-ban küzdöttük magunkat előre. A szél minden esetre néha felkúszott harminc csomóig is, a jéghegyek pedig egyre sűrűsödtek. Hát persze, hisz erre sodorta őket a szél. Délben már hiába kémleltem az átjárót, szinte mindenhol jég zárta el az utat. Újra bejelentkeztünk az Asiaat rádiónál s jeleztük, hogy itt nem tudunk átmenni és inkább a nyugati oldalt választjuk. Ekkor már más volt szolgálatban. Nem tudjuk, hogy a reggeli baki okán-e, vagy csak az előírások miatt, de ezt követően kiemelt figyelemmel kezelték bennünket. Jó volt látni, hogy Csenge már önállóan képes hajózni és milyen talpraesetten kezeli a hajót. Miután megfordultunk, a hajó abbahagyta az értelmetlen bukdácsolását a hullámok között, és örömmámorban siklott a jó hátszéllal. Vígan szlalomoztunk a jéghegyek között. Közben Csenge majdnem elütött egy - talán sütkérező – fókát, aki a víz felszínén lebegett és vélhetően nem vette észre a vitorlával, csendben suhanó hajót. Ilyet még mi sem láttunk, nem csoda hát, ha a fóka ijedt alámerüléséig Csenge is egy úszó farönknek vélte őkelmét.

Persze minden jónak vége szakad egyszer. Ez a mi esetünkben a Disco sziget északi szélénél következett be, ahol a sziget szélárnyékába kerültünk. Arra számítottunk, hogy a nyugati oldalon ismét szembe találkozunk az erős széllal, de szerencsénk volt és délutánra a szél legyengült s a hullámozás is csökkent. Tervünket folyamatosan aktualizáltuk. A cél mindig csak a következő lehetséges öböl vagy menedék volt, majd amikor elértük akkor tovább és megint tovább hajóztunk. A következő éjszakán az időjárás már nem volt annyira kegyes hozzánk, mint korábban, mert bár a szélre panaszkodni nem lehetett, de a felhős ég miatt sötét volt, a szemerkélő eső és köd pedig minimálisra csökkentette a láthatóságot. Ha felkapcsoltam a hajó menetfényeit, akkor már tényleg semmit nem láttam, így csendes fantomként suhantunk előre a ködben. Bár errefelé kevés hajó jár... de jár. Igaz, idefelé jövet ezen a részen jéget sem kellett kerülgetnünk, de ki tudja a déli szél meddig sodorta fel őket azóta. Hmm. Mint írtam korábban, a radart Kristóf miatt nem igen szoktuk bekapcsolni, de most úgy éreztem, ha valamikor mégis kell, akkor az most van. A radar azonban megsértődött. A képernyőn zavaros jelek kíséretében azt olvashattam: „No head signal”. Kár, hogy ez most jött elő. A többiek békésen aludtak benn a kabinban – vagy legalábbis mindannyian úgy tettek, mint aki alszik – én pedig távcsöveztem a ködbe. Ez az éjszaka sem volt unalmas. Talán egy

kicsit egyhangú, talán egy kicsit hideg, talán egy kicsit stresszes, kicsit talán sárga is... de unalmas semmiképp. Reggel, miután kivilágosodott, már valamivel jobban lehetett látni, s addigra elértük a látható jegek zónáját is. Eddig ugyanis egyet sem láttam, haha. Mondjuk a látással addigra már volt némi gondom. Egyszerűen kimerültem. Reggel Csenge átvette a vezetést a látható jegek zónájában, hogy én rövid időre álomba zuhanhassak, mielőtt elérjük a kikötő előtti vizeket. Hétfő délelőtt volt, amikor elértük Godhavn kikötőjét, s immár rutinnal kötöttünk a móló melletti halászhajó oldalára.

Ez az utunk 47 óra folyamatos hajózás volt. Tavaly a Feröer szigetek-Izland közötti utunk 49 óráig tartott, az Izland – Grönland átkelésünk pedig a kilencedik napon ért célba. Azokon az utakon azonban sosem fáradtam el ennyire. Most kimerültem.

Amikor Dénessel hajóztunk, a rendszeres és rövid őrsváltások mindig adtak elegendő pihenőt. Bár Csenge valóban sokat segített, az őrsei alatt ügyesen vitte a hajót és érthető módon Ő is nagyon elfáradt, én mégis többet vállaltam s ezzel lecsökkent a pihenőidőm. No meg persze most nem a két távoli sziget közötti nyílt tengeren hajóztunk, hanem a partok mentén, jéghegyek között, ami lényegesen több figyelmet igényel. Legközelebb másként kell csinálnunk, ezt tudom.

A következő napokat Godhavn-ban töltöttük, és jóleső elégedettséggel állapítottuk meg, hogy jól döntöttünk, amikor a megállás nélküli hajózást választottuk. A döntésünket és a huszáros vágatunkat természetesen szerencse is kísérte. Mondjuk a „vaigat”-ban való küszködés 6+1 órás kitérőjét, no meg azt, hogy ismét nem tudtunk eljutni Illulisatba, azt sajnálom, de arra még lesz lehetőség.

Kedden valóban megjött az erős déli szél. Ez volt az első nap, amikor már a kikötőben is havazott. Másnapra az ég kiderült, ám a szél megerősödött. A hírek szerint, odakinn 40 csomóval is fújdogált. Bennünket védett a természetes, zárt öböl és a szél felőli oldalon lévő nagy halászhajó. A kicsi móló túloldalát is elfoglalta egy hajó, ám belőle már inkább csak az árboca látszott ki, jelezve, hogy még az öböl sem ad mindig elegendő védelmet.

Míg mi rákötöttünk a nagyobbacska halászhajóra, addig ránk is kötött két kisebb motoros. Végül már úgy néztünk ki, mint cápán a bojtortjánhalk. Mi ezeken a napokon elmentünk sétálni és kirándulni. Egyik érdekes felfedezésünk amelyik talán még a nyelvészek érdeklődését is felkelti, hogy teljesen véletlenül találtunk egy közös szót a magyar és az inuit nyelvben. Ez a szó úgy hangzik: „kinek”. Megnéztük a múzeumot, a fekete homokos partra sodródott jegeket, a csapdába esett jéghegyeket, valamint a környék nevezetességét, az „Elefánt sziklát” meg ami még az utunkba került. Szóval egyszerűen, de jól éltünk egy biztonságos kikötőben.

